

Kostprijnsnadeel Duitsland valt mee door btw-regeling

Robert Hoste

De Nederlandse varkenshouderij produceert zeer efficiënt. Door hoge kosten voor mestafzet, milieu- en welzijnsmaatregelen, maar ook door hoge arbeidstarieven is de Nederlandse kostprijs met 1,41 euro per kg slachtgewicht ongeveer gelijk aan die van diverse anderen Europese landen. Dit blijkt uit een LEI-studie die onlangs is uitgekomen. De kostprijsvergelijking is uitgevoerd binnen InterPIG. InterPIG is een internationale groep varkensconcomen vanuit 14, vooral Europese, landen.

Kostprijs NL hoger door dierrechten

De berekende kostprijs van 1,41 euro per kg slachtgewicht is exclusief btw en exclusief kosten van dierrechten. Inclusief kosten van dierrechten bedraagt de kostprijs 1,45 euro per kg. Dat is hoger dan bij veel concurrenten. De kosten in Denemarken, Frankrijk en Spanje liggen tussen 1,35 euro en 1,40 euro per kg slachtgewicht. Onze belangrijkste handelspartner Duitsland heeft een berekende kostprijs van 1,50 euro per kg slachtgewicht. Dit is hoger dan in de meeste andere onderzochte landen. De relatief hoge kostprijs komt vooral doordat bedrijven gemiddeld kleiner zijn en een lagere productiviteit en voerefficiëntie hebben. Vooral in de biggenproductie zijn de oosterburen duurder. De kostprijs per big van 30 kg ligt in Duitsland op 59 euro, tegen 51 euro in Nederland en 49 euro in Denemarken. In het vleesvarkenstraject zijn de kosten in Duitsland ongeveer gelijk aan die in Nederland. Al met al ligt de kostprijs op een gesloten bedrijf in Duitsland dus zo'n 9 cent hoger, of 5 cent, als de kosten van productierechten in Nederland worden meegeteld. Naast de berekende productiekosten spelen echter ook andere factoren een rol in de concurrentiekracht van bedrijven. Het btw-beleid en ruimere subsidiemogelijkheden blijken in het voordeel van Duitse producenten uit te pakken. Het btw-beleid wordt in dit artikel nader bekeken.

Ondernemersregeling of landbouwregeling

In Nederland valt 83% van de varkensbedrijven met 89% van de varkens onder de ondernemersregeling (de btw-regeling); slechts een klein deel van de bedrijven valt dus nog onder de landbouwforfait-regeling (landbouwregeling). In de landbouwregeling hoeft een ondernemer geen btw-boekhouding bij te houden en kan hij geen btw verrekenen met de belastingdienst. In Duitsland echter is de landbouwregeling erg in trek: 86% van de bedrijven met varkens valt onder de landbouwregeling. Deze bedrijven hebben circa 75% van de varkens in Duitsland. De situatie in Duitsland is dus vrijwel omgekeerd ten opzichte van de Nederlandse varkenssector. Vooral voor vleesvarkenshouders is de landbouwregeling aantrekkelijk.

De btw-percentages liggen in Duitsland anders dan in Nederland. Binnen de landbouwregeling in Nederland betaalt de ondernemer de gebruikelijke btw bij aanschaf (bijvoorbeeld 6% op voer, 19% op gebouwen) en ontvangt 5,374% opslag bij verkoop. In de reguliere btw-regeling ontvangt de ondernemer 6% bij verkoop van dieren. De btw wordt dan verrekend met de fiscus. In Duitsland geldt voor bedrijven onder de landbouwregeling een btw op inkoop (dieren, voer) van 7%; bij verkoop is sprake van een hogere btw-voet van 10,7%. Voor investeringen (stallen) is 19% btw van toepassing. Voor bedrijven die niet onder de landbouwregeling vallen, bedraagt het btw-percentage op aan- en verkoop van dieren beide 7%. Het gat tussen de btw bij in- en verkoop in Duitsland verklaart de aantrekkelijkheid van de landbouwregeling. Duitse varkensbedrijven in de landbouwregeling hebben hierbij een voordeel van 3 cent per kg slachtgewicht ten opzichte van een bedrijf in de ondernemersregeling (berekend voor een gesloten varkensbedrijf). Bij bedrijven die op termijn gaan stoppen en niet langer investeren (dus zonder te reserveren voor herinvestering) loopt het voordeel onder de landbouwregeling op tot ruim 6 cent per kg slachtgewicht ten opzichte van bedrijven onder de ondernemersregeling. Naast het directe voordeel scheelt het administratieve last doordat ondernemers geen btw-boekhouding hoeven bij te houden.

Bedrijfsomvang

Voor deelname aan de landbouwregeling in Duitsland, de zogenaamde Pauschalierung, is de bedrijfsomvang en het beschikbare areaal landbouwgrond (eigendom of pacht) van belang. Naarmate het aantal dieren toeneemt, neemt het benodigde areaal per dierplaats toe. Dit betekent dat varkenshouders door de regels worden gestimuleerd om bedrijven klein van omvang te houden, bijvoorbeeld door bedrijven fiscaal te splitsen in een zeugen- en een vleesvarkenstak. Bij de bepaling van de bedrijfsomvang wordt rekening gehouden met het gewicht van de dieren. Als biggen 30 kg of meer wegen bij aanschaf, geldt een gunstiger diernorm dan bij aanschaf tussen 20 en 30 kg. Dit leidt ertoe dat vleesvarkenshouders die qua norm op de rand zitten, graag biggen aanschaffen van 30 kg of meer.

Kostprijs

In het begin van dit artikel is aangegeven dat de Duitse varkenshouders gemiddeld een kostprijsnadeel hebben van 9 cent per kg slachtgewicht, of 5 cent, als de kosten van productierechten in Nederland worden meegeteld. Hierbij is uitgegaan van een kostprijsberekening exclusief btw. De landbouwregeling in Duitsland leidt echter tot een kostprijsvoordeel van 3 cent per kg slachtgewicht, oplopend tot 6 cent voor bedrijven die niet langer reserveren voor herinvestering. Het kostprijsverschil tussen Duitse en Nederlandse varkenshouders is dus veel kleiner dan op het eerste gezicht lijkt.

Het btw-voordeel komt vooral in de vleesvarkensfase tot uiting en minder in de zeugenhouderij. Dit verklaart ook de sterke ontwikkeling in de Duitse vleesvarkensproductie: de kostprijs in de vleesvarkensfase (ex. btw) is vergelijkbaar met die in Nederland; door deelname aan de landbouwregeling komt daar een btw-voordeel op van 3 (tot 6) cent. In combinatie met goedkopere biggen uit Nederland of Denemarken heeft de Duitse vleesvarkenshouder dus een goede concurrentiepositie.

Meer informatie:

LEI Rapport 2011-012 *Productiekosten van varkens: Resultaten van InterPIG over 2009*